Vetlanda

Yttrande
2026-10-05 MB-2026-1323-2

Klimat- och näringslivsdepartementet

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet

Bakgrund

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat promemorian *Förbättrat genomförande av industriutsläppsdirektivet* (KN2026/01497–1) till berörda myndigheter och kommuner. Promemorian innehåller förslag som bland annat syftar till att förtydliga hur verksamheter ska bedömas vid tillämpningen av industriutsläppsförordningen, däribland genom att produktionskapacitet för vissa verksamheter inom en fast teknisk enhet ska adderas vid bedömningen av om tröskelvärden uppnås.

Ställningstagande

Vetlanda kommun tillstyrker förslaget

Sammanfattning

Vetlanda kommun ser positivt på ambitionen att säkerställa ett korrekt genomförande av industriutsläppsdirektivet och tillstyrker den föreslagna modellen för addering av produktionskapacitet inom en fast teknisk enhet.

Kommunen bedömer samtidigt att förslaget ställer krav på tydligare nationell vägledning och en mer enhetlig tillämpning. Det gäller särskilt bedömningen av fast teknisk enhet, direkt förknippad verksamhet och tekniskt knuten verksamhet samt hur produktionskapacitet ska beräknas. Kommunen efterfrågar även en mer utvecklad konsekvensanalys av förslagets praktiska och resursmässiga konsekvenser för prövnings- och tillsynsmyndigheter samt av de administrativa och ekonomiska konsekvenserna för verksamhetsutövare.

Vidare anser kommunen att förhållandet mellan den föreslagna summeringsregeln, BAT-slutsatser och de följdkrav som kan uppkomma för verksamheter som omfattas av industriutsläppsbestämmelserna behöver tydliggöras. Kommunen vill även uppmärksamma förslagets förhållande till det pågående svenska arbetet med att förenkla för företag och minska företagens regelbörda.

Den fortsatta beredningen bör klargöra vilka konsekvenser som följer direkt av EU-rätten och vilka som följer av den svenska utformningen av genomförandet. Konsekvenserna för myndigheter och verksamhetsutövare bör vägas mot förslagets miljönytta, rättsliga effekt och proportionalitet.

Yttrande

Den föreslagna modellen

Kommunen delar bedömningen att det finns behov av att förtydliga genomförandet av industriutsläppsdirektivet och ser positivt på ambitionen att säkerställa att direktivets krav får ett korrekt genomslag i svensk rätt. Särskilt bedöms förslaget om addering av produktionskapacitet inom en fast teknisk enhet ligga i linje med industriutsläppsdirektivets samordnade synsätt, där verksamhetens samlade miljöpåverkan ska ligga till grund för bedömningen och där verksamheter inte ska kunna undantas från direktivets tillämpning genom organisatorisk uppdelning.

Samtidigt innebär förslaget en förändring i hur tillsynsmyndigheten behöver bedöma om en verksamhet omfattas av industriutsläppsförordningen. Bedömningen flyttas i högre grad från en relativt tydlig koppling till verksamhetskod och tröskelvärde till en mer sammansatt analys av verksamhetens organisation, tekniska samband och produktionskapacitet. Detta ställer ökade krav på enhetliga bedömningar.

Kommunen bedömer därför att förslagets genomförande förutsätter en mer utvecklad nationell vägledning än vad som framgår av promemorian. Centrala begrepp såsom *fast teknisk enhet, direkt förknippad verksamhet* och *tekniskt knuten verksamhet* är avgörande för tillämpningen men innehåller fortfarande betydande tolkningsutrymme. Det är särskilt angeläget eftersom bedömningen av om en verksamhet omfattas av industriutsläppsdirektivet avgör vilka krav på prövning, villkor och tillsyn som därefter blir tillämpliga. Om dessa begrepp inte ges en gemensam och praktiskt användbar innebörd finns en påtaglig risk för olika bedömningar mellan tillsynsmyndigheter, vilket kan påverka både rättssäkerheten och likvärdigheten i tillsynen.

Kommunen anser därför att Naturvårdsverket bör ges ett tydligt uppdrag att ta fram vägledning med exempel och bedömningskriterier för hur adderingsregeln ska tillämpas. En sådan vägledning bör särskilt belysa avgränsningen av en fast teknisk enhet, hur tekniska och funktionella samband ska bedömas samt hur produktionskapacitet ska beräknas vid tillämpning av adderingsregeln. För att främja en likvärdig och effektiv tillsyn bör vägledningen, där det är lämpligt, även omfatta gemensamma principer för hur uppgifter om produktionskapacitet, anläggningsstruktur och tekniska samband dokumenteras och beskrivs. Ett mer enhetligt informationsunderlag stärker förutsättningarna för en konsekvent rättstillämpning och en effektiv myndighetsutövning.

Konsekvenser för prövnings- och tillsynsmyndigheter

Kommunen efterfrågar en mer utvecklad konsekvensanalys av förslagets praktiska genomförande. Promemorian beskriver att tillsynsmyndigheterna behöver identifiera verksamheter som genom addering kan omfattas av industriutsläppsdirektivet, men det framgår inte närmare hur sådana verksamheter förväntas identifieras eller vilka praktiska och resursmässiga konsekvenser detta medför. Det finns ett värde i att tydligare beskriva om avsikten är att detta ska ske genom ordinarie tillsyn, vid ändringar av verksamheter eller genom särskilda inventeringsinsatser.

Kommunen vill särskilt uppmärksamma den samlade resursbelastningen för prövnings- och tillsynsmyndigheterna. Förslaget kan medföra behov av att identifiera och bedöma befintliga verksamheter som genom addering kommer att omfattas av industriutsläppsförordningen. Tillsynsmyndigheten behöver då bedöma verksamhetens avgränsning, produktionskapacitet och tekniska samband samt kontrollera verksamhetsutövarens bedömning. Om en verksamhet bedöms omfattas av regelverket kan detta i sin tur aktualisera krav på tillståndsprövning och ytterligare tillsyn.

Även prövningsmyndigheterna kan komma att belastas genom att fler verksamheter behöver prövas eller att befintliga tillstånd behöver hanteras utifrån en förändrad klassificering. Kommunen anser därför att konsekvensanalysen bör omfatta den samlade arbetsinsatsen från identifiering och klassificering till eventuell tillståndsprövning, tillsyn och uppföljning.

Det är särskilt relevant för kommuner och andra myndigheter med begränsade specialistresurser, där även ett mindre antal komplexa ärenden kan få en påtaglig påverkan på myndighetens samlade prövnings- och tillsynskapacitet.

BAT-slutsatser och följdkrav

Kommunen vill även uppmärksamma förhållandet mellan den föreslagna summeringsregeln och tillämpningen av BAT-slutsatser. Genom att flera verksamheters produktionskapacitet kan behöva räknas samman kan verksamheter komma att omfattas av industriutsläppsbestämmelserna trots att de enskilda verksamheterna var för sig inte tidigare nådde upp till tillämpliga tröskelvärden. Det väcker frågor om hur BAT-slutsatser ska tillämpas när den verksamhet som genom summeringen blir en industriutsläppsverksamhet inte självständigt motsvarar den verksamhetskategori som en viss BAT-slutsats är framtagen för.

Kommunen anser därför att det behöver tydliggöras hur den föreslagna summeringsregeln ska förhålla sig till befintliga och framtida BAT-slutsatser. Det bör särskilt framgå hur bedömningen ska göras när flera verksamheter inom samma fasta tekniska enhet omfattas av olika verksamhetskategorier och hur kommande BAT-slutsatser ska hantera verksamheter som omfattas av industriutsläppsbestämmelserna till följd av summeringsregeln.

Kommunen vill samtidigt uppmärksamma de följdkrav som kan uppkomma för verksamheter som genom summeringsregeln kommer att omfattas av industriutsläppsbestämmelserna. En förändrad klassificering kan bland annat medföra krav på statusrapport, periodiska kontroller och ytterligare uppföljning. För verksamhetsutövaren kan detta innebära betydande nya administrativa och ekonomiska åtaganden, trots att den faktiska verksamheten inte har förändrats.

Det behöver därför tydliggöras hur dessa krav ska tillämpas på verksamheter som blir industriutsläppsverksamheter enbart till följd av summeringsregeln. Särskilt bör det klargöras hur kraven på statusrapport och periodisk kontroll ska förhålla sig till verksamhetens faktiska miljörisk och om kraven ska omfatta samtliga verksamheter som ingår i den fasta tekniska enheten eller endast de delar som ligger till grund för att tröskelvärdet uppnås.

Det gäller även i förhållande till 10 kap. miljöbalken, där en förändrad klassificering av verksamheten kan få betydelse för hanteringen av förorenade områden och ansvar för avhjälpande. Det bör framgå om och i vilken utsträckning sådana följdeffekter har beaktats i konsekvensanalysen.

Kostnadseffekter för verksamhetsutövare

Förslaget kan vara kostnadsdrivande för verksamhetsutövare som genom den föreslagna summeringsregeln kommer att omfattas av industriutsläppsbestämmelserna. För dessa verksamheter kan krav på bland annat tillståndsprövning, statusrapport, periodisk kontroll och ytterligare tillsyn innebära kostnader som inte finns i samma omfattning enligt dagens regelverk.

Det är därför viktigt att konsekvensanalysen tydligt redovisar vilka kostnader som kan uppstå för verksamhetsutövare som genom summeringsregeln får en förändrad regulatorisk status, särskilt när den faktiska produktionen eller verksamheten i övrigt inte har förändrats. Kommunen anser att dessa kostnader bör vägas in vid bedömningen av förslagets samlade konsekvenser och proportionalitet.

Förhållandet till det svenska förenklingsarbetet

Kommunen vill slutligen uppmärksamma förslagets förhållande till det pågående nationella arbetet med att förenkla för företag och minska företagens regelbörda. Den föreslagna summeringsregeln kan innebära att verksamheter som i dag inte omfattas av industriutsläppsbestämmelserna får en väsentligt mer omfattande administrativ och regulatorisk börda.

Kommunen anser därför att det bör tydliggöras hur förslaget förhåller sig till regeringens uttalade mål om att minska företagens regelbörda och administrativa kostnader. Om de föreslagna förändringarna i huvudsak är en nödvändig följd av Sveriges skyldigheter enligt EU-rätten bör detta tydligt framgå. Om den ökade regelbördan däremot helt eller delvis följer av den svenska utformningen av genomförandet, bör möjligheten att begränsa dessa konsekvenser för företagen analyseras.

Avslutande bedömning

Kommunen ser positivt på ambitionen att säkerställa ett korrekt genomförande av industriutsläppsdirektivet. Samtidigt bedömer kommunen att den föreslagna modellen ställer betydande krav på tydliga definitioner, nationell vägledning och en enhetlig tillämpning. Den kan också medföra ökade arbetsinsatser för prövnings- och tillsynsmyndigheter samt nya administrativa och ekonomiska åtaganden för verksamhetsutövare.

Kommunen anser därför att den fortsatta beredningen bör tydliggöra vilka delar av förslaget som följer direkt av EU-rätten och vilka konsekvenser som följer av den svenska utformningen av genomförandet. Dessa konsekvenser bör vägas mot förslagets miljönytta, rättsliga effekt och proportionalitet.

Ett nationellt regelverk bör samtidigt utformas så att konsekventa bedömningar kan uppnås oberoende av enskilda tillsynsmyndigheters erfarenhet eller lokala specialistkompetens. Enhetlighet bör i så hög utsträckning som möjligt säkerställas genom regelverket och den nationella vägledningen. På så sätt skapas bättre förutsättningar för en rättssäker och likvärdig tillämpning, samtidigt som onödig administrativ och ekonomisk belastning för myndigheter och verksamhetsutövare kan begränsas.

Fredrik Holmqvist
Miljö- och byggchef
Vetlanda kommun